

I N H O U D S T A B E L

Blz.

VOORWOORD

I. STATIONSGEBOUW

1. Een woordje geschiedenis.	1/6
2. De wachtzaal :	
a) Automatische treinaanwijzer	7
b) Reizigersloketten	7/8
c) Krantenkiosk, lotto-stand, stationsbuffet, wafelhut	9
3. Gele dienstregelingstabellen.	9
4. Tabelindeling	10
5. Spoorboekje	11
6. Soorten biljetten	12/17
7. Enkele onderrichtingen voor de reiziger	18
8. Netkaart	19
9. Conventionele tekens	20/21

II. BELANGRIJKHEID VAN HET TREINVERKEER.

22

III. SPOORWEGPERSONEEL.

1. Algemeen	23
2. Station DENDERLEEUV	23
3. Categorieën van personeel :	23
a) Bewegingspersoneel.	23
b) Personeel "Ontvangsten".	24
c) Personeel "Algemene Dienst"	24
d) Personeel van andere diensten.	24

IV. SEINHUIS

25

SLOTWOORD

<u>BIJLAGEN</u> : Spoortaal	26/29
Enkele cijfers	30
Situatieschetsen	31/32

+++++

V o o r w o o r d

Een bezoek van een school schenkt ons regelmatig veel plezier. En tot ons genoegen stijgt de interesse van jaar tot jaar.

Het stemt ons hoopvol dat de jeugd gefascineerd blijft door het " stalen ros " en zijn impact op onze samenleving.

We moeten er immers voor zorgen dat de jongeren van heden die ten slotte de volwassenen van de toekomst zullen zijn, voorrang geven voor hun verplaatsingen aan de trein - het milieuvriendelijkste transportmiddel.

Wanneer u deze brochuren doorbladert zullen er weliswaar nog een aantal vragen onbeantwoord blijven. Het was immers geenszins onze bedoeling om een volledige doorlichting van de complexe NMBS-structuren uit te werken.

Beschouw dit werkje als een leidraad. Met bijkomende vragen kan u altijd bij ons terecht (053/66 62 65).

Wij wensen u nog veel leesgenot en een aangenaam vertoef in ons station.

De Stationschef,

R. DE GEETER

OPGELET: De cijfers vermeld in deze brochure hebben enkel informatieve waarde en geldig op 27/09/93 (datum van uitgifte brochure).

Station DENDERLEEUEW, spoorwegknooppunt.

De spoorwegactiviteiten in station DENDERLEEUEW situeren zich hoofdzakelijk in het reizigersverkeer, het verkeer van goederen is er van minder belang.

Als knooppunt waar 6 belangrijke spoorlijnen samenvloeien wordt station DENDERLEEUEW in de spoorweghiërarchie als station 1e klasse gerangschikt en wordt beschouwd als het tweede belangrijkste reizigersstation in Oost-Vlaanderen na Gent-Sint-Pieters dat als hoofdstation de hoogste trap van de ladder bezet.

I. STATIONSGEBOUW.

1. Een woordje geschiedenis.

Het eerste landelijk station dateert uit de periode 1854-1855, toen DENDERLEEUEW haar eerste spoorverbinding kreeg van Aalst naar Geraardsbergen via Ninove.

Alhoewel er in 1846 reeds konkrete plannen bestonden voor het aanleggen van de lijn Aalst - Brussel, werden de werkzaamheden slechts aangevat op 28.11.1853 en zou het tot 1856 duren vooraleer DENDERLEEUEW met Brussel werd verbonden.

DENDERLEEUEW kende een aanzienlijke aangroei van de bevolking. Het station werd één van de belangrijkste spoorwegkruispunten van België.

Op 15.04.1866 werden de werkzaamheden gestart voor de spoorverbinding van DENDERLEEUEW met Zottegem. De verbinding met Kortrijk kwam tot stand in 1868.

Het station bleek spoedig ontoereikend door het steeds toenemend reizigers- en goederenverkeer, zodat de spoorinstallaties meerdere malen dienden uitgebreid en aangepast. Ook het stationsgebouw zelf werd meerdere malen gewijzigd. Dat gebeurde hoofdzakelijk in 1871.

In 1910 ging men van start met de aanleg van een directe lijn Brussel-Oostende, met aftakking in DENDERLEEUEW.

Na een onderbreking in de oorlogsjaren 1914-1918 werden de werkzaamheden verdergezet en werd de "nieuwe lijn" in 1930 in gebruik genomen.

Gedurende de oorlog '14-'18 deed het station dienst als eindstation naar het front en werd het goederenstation uitgebreid voor oorlogsdoeleinden.

In de nacht van 8 op 9 november 1918 - daags voor de wapenstilstand - werd het station gebombardeerd door de Geallieerden.

340 Wagens met munitie geladen ontploften. Het oud én het nieuw stationsgebouw werden volledig of gedeeltelijk vernield. Vele huizen in de omtrek brandden af of werden onbewoonbaar. Er vielen ook talrijke mensenlevens te betreuren.

De heropbouw van het station bestond uit een aantal gebouwen verspreid over het ganse complex.

Het station overleefde ook de tweede wereldoorlog niet zonder kleeerscheuren.

Reeds op 10 mei 1940, eerste dag van de oorlog, werden brandbommen naar het station geworpen. Gelukkig zonder zware schade aan te richten.

Achteraf werd het station nog tweemaal uit de lucht onder vuur genomen door de Geallieerden.

Op 16 april 1944 had in het station een trein met Russische gevangenen een oponthoud. Tal van hen leden aan vlektyfus. Tengevolge verzorging, verstrekt o.m. door spoorarbeiders, raakten verschillende mensen geïnfecteerd. Sommigen, onder wie één spoorarbeider, overleden aan de besmetting.

De lijn Brussel - Gent werd in 1954 geëlectrificeerd.

In 1982 volgde de lijn DENDERLEEUEW - Kortrijk.

Tenslotte werd de lijn DENDERLEEUEW - Geraardsbergen - Edingen geëlectrificeerd in 1986.

Het huidig stationsgebouw werd op 30 juli 1962 ingehuldigd door de Heer BERTRAND, toenmalig minister van Verkeerswezen.

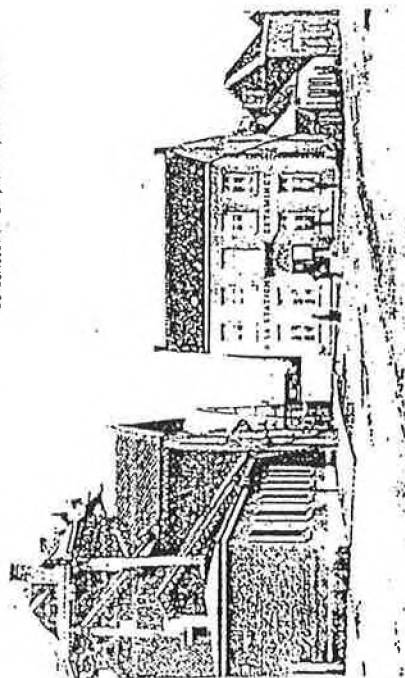
Dank zij de toepassing van nieuwe technieken o.m. op het vlak van de electronika werden de verspreide gebouwen vervangen door één centraal gebouw, ingeplant op ongeveer dezelfde plaats van de in 1918 vernielde gebouwen.

De gegevens van rubriek I werden geput uit eigen dokumentatie en uit :

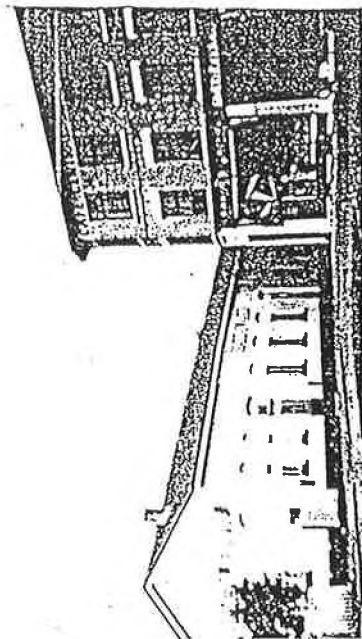
- geschiedenis van DENDERLEEUEW (Jozef DE BROUWER);
- DENDERLEEUEW (Hubert VAN DE VELDE);
- Van Schiptrekker tot pendelaar (Jacques VAN MELLO).

HET STATION VAN DENDERLEEUEW

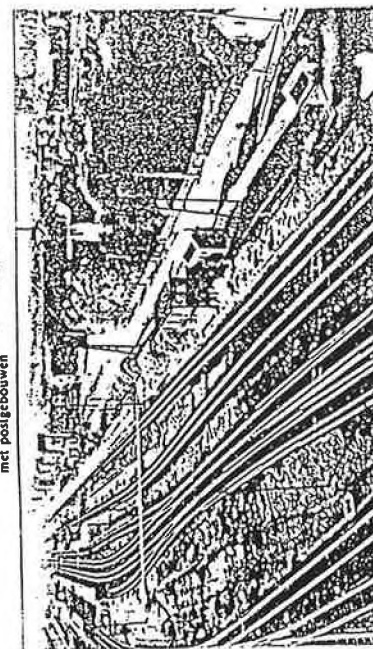
Denderleeuw. La poste et le gare de 1912. Inv.

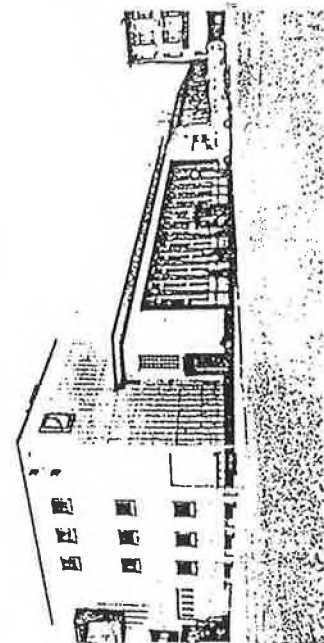
1912 - Gedeelte van het stationsplein met postgebouwen

Het voorlopig tweede stationsgebouw, in 1938.

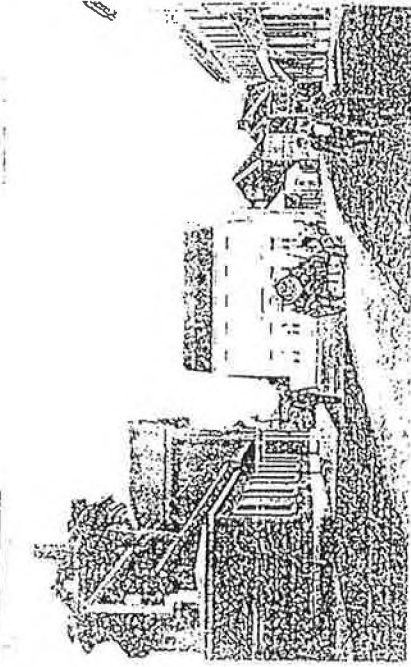

1958 - Algemeen zicht op het station en het sporencomplex

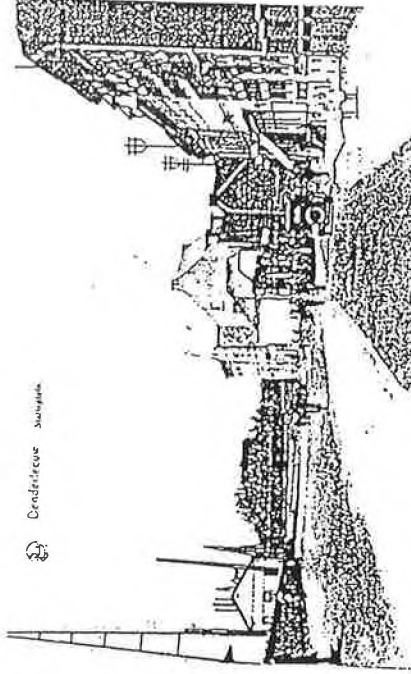

1962 - Het huidig stationsgebouw

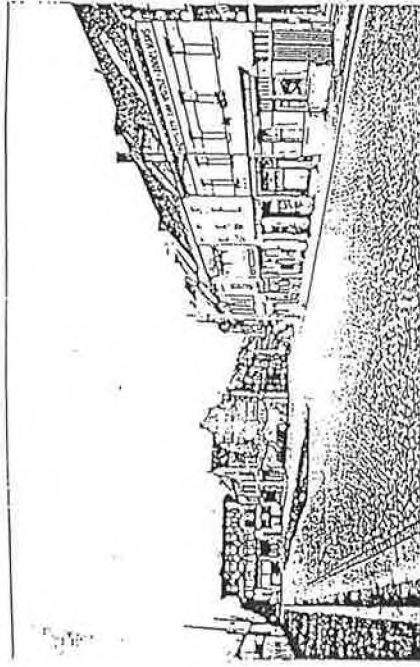
HET STATIONSPLEIN

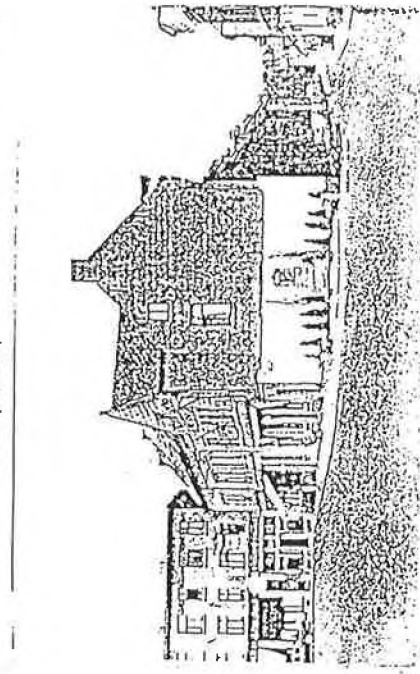
rond 1910

rond de jaren dertig

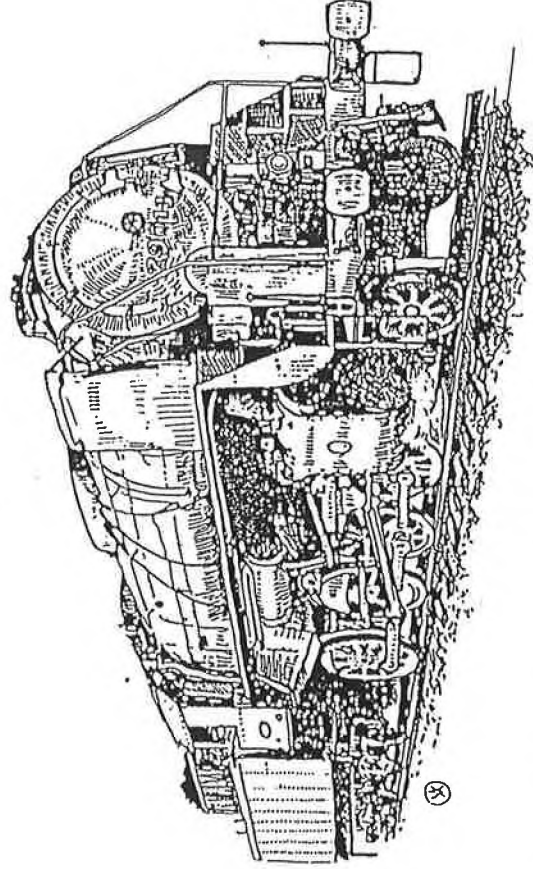
rond de jaren vijftig

1965

5.
DIRECTIE M. A.
Sleepdienst

Trein 8155 van 20 december 1966, laatste stoomtrein van de N.M.B.S., werd gesleept door locomotief 29013, van het depot Aalst tussen de stations Ath en Denderleeuw.

Herinneringsattest afgeleverd aan de H

De Directeur,

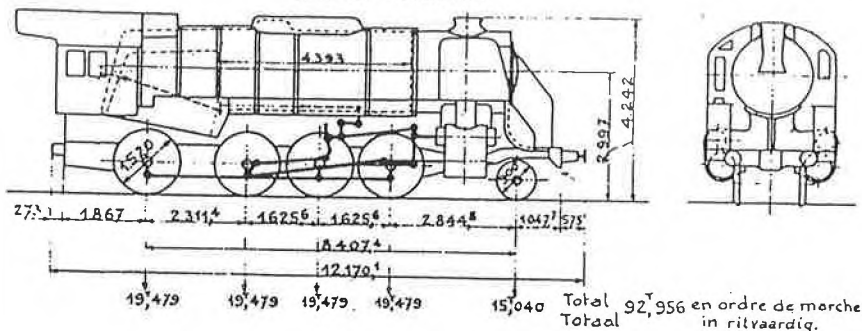
BROUCKAERT.

(B)

Locomotive TYPE 29

S.M.C.D.
N.M.B.S.

Effectif: 300 loco.

Caractéristiques

Date de construction:	1945
Locomotives numérotées de	29.001 à 29.300
Type de locomotive	(Consolidation) 2-8-0
Mécanisme	Diamètre des cylindres (d) mm 559 Course des pistons (l) mm 711 Diamètre des roues motrices (D) m 1,520
Timbre (p)	kg/cm ² 15,75
Type de foyer: Acier soudé	
Grille	Longueur m 2,48 Largeur m 1,780 Surface (G) m ² 4,40
Surface de chauffe du foyer	m ² 14,68
Faisceau tubulaire	Petits diamètres mm 45/50 tubes à fumée nombre 152 surface m ² 94,93 Gros diamètres mm 128/137 tubes à fumée nombre 40 surface m ² 71,21
Surface des tubes bouilleurs	m ² 1,73
Surface de chauffe totale (S)	m ² 182,55
Diamètres des tubes surchauffeurs	mm 30/38
Surface de surchauffe (S')	m ² 73,00
Corps cylindrique	diamètre moyen m 1,854 épaisseur de la boîte à feu mm 19,05
Épaisseur du maniveau de la boîte à feu	mm 14,3
Épaisseur des tôles du foyer (acier)	ciel mm 9,5 arrière et latérales mm 9,5 tubulaire mm 12,7
Épaisseur de la tôle tubulaire, boîte à fumée	mm 14,3
Capacité de la chaudière en ordre de marche	m ³ 7,850
Volume de la chambre de vapeur	m ³ 2,800
Surface d'émission de la vapeur	m ² 10,42
Rapport S/G	44,5
Rapport S'/S	0,4
Effort de traction T _{0,65pd1}	kg 15.021
Poids de la locomotive à vide	t 84,500
Poids adhérent (A)	t 77,916
Rapport T/A	1/5,18

Karakteristieken

Bouwjaar:	1945
Locomotieven genummerd van	29001 tot 29300
Type van locomotief	(Consolidation) 2-8-0
Mechanisme	Diameter der cilinders (d) mm 559 Zuigerslag (l) mm 711 Diameter der drijfwielen (D) m 1,520
Keteldruk (p)	kg/cm ² 15,75
Type van vuurhaard: Galast staal	
Rooster	Lengte m 2,48 Breedte m 1,780 Oppervlak (G) m ² 4,40
Verwarmingsoppervlak v.d.vuurhaard	m ² 14,68
Pijpenbundel	Kleine diameters mm 45/50 vlam-aantal 152 Grote diameters mm 128/137 vlam-aantal 40 Oppervlakte m ² 94,93 Oppervlakte m ² 71,21
Ketel	Oppervlakte der kookbuizen m ² 1,73 Totaal verwarmingsoppervlakte (S) m ² 182,55 Diameters der oververhittingspijpen mm 30/38 Oververhittingsoppervlakte (S') m ² 73,00
Ketelromp	gemiddelde diameter m 1,854 dikte der plaat mm 19,05
Dikte van de vuurklofmantel	mm 14,3
Dikte der platen v.d.vuurhaard (staal)	hemelplaat mm 9,5 achter en zijplaten mm 9,5 pijpenplaten mm 12,7
Dikte der pijpenplaat, rookkast	mm 14,3
Inhoud van den ritvaardige ketel	m ³ 7,850
Volume der stoomkamer	m ³ 2,800
Oppervlakte van stoomafgifte	m ² 10,42
Verhouding S/G	44,5
Verhouding S'/S	0,4
Trekvermogen T _{0,65pd1}	kg 15.021
Gewicht der ledige locomotief	t 84,500
Adhesiegewicht (A)	t 77,916
Verhouding T/A	1/5,18

2. Wachtzaal.

Zoals de naam het zegt, kan je hier voor een tijdje nog even verpozen tot de trein aankomt. Toch heeft de wachtzaal nog andere belangrijke functies zoals :

Verschaffen informatie.

a) Automatische treinaanwijzer

Op twee televisieschermen worden de treinen aangekondigd met hun categorie, spoor en vertrekkuur. Vertragingen en speciale aankondigingen worden aangeduid in "blinking of een andere kleur".

Als bijzonderheid wordt hierbij ook de categorie of aard van de trein vermeld, namelijk :

IC-intercity trein : heeft enkel een halte in de grote steden.

IR-interregionale trein : stopt benevens in de grote steden, ook nog in enkele minder belangrijke stations.

L - stoptrein : stopt overal.

P - piekurtrein : het zijn bijkomende treinen om de grote toevloed van pendelaars tijdens de **piekuren** op te vangen. Dit is van 6.30u. tot 8.30u. en van 16u. tot 18u. De uren die buiten de piekuren vallen, noemen we dan **daluren**.

T - toeristentrein : het zijn bijkomende treinen tijdens de grote zomervakantie die inspelen op de soms massale uittocht van ééndags-toeristen naar voornamelijk de kust en de Ardennen.

Verder vinden we in de wachtzaal nog allerhande toeristische affiches en gratis folders met een volledig gamma van uitstapmogelijkheden met de trein.

b) Reizigersloketten.

Indien dat allemaal toch nog onvoldoende mocht blijken, dan is er nog altijd de **loketbediende** die je de gewenste aanvullende informatie zal bezorgen.

Voor de aankoop van uw biljet ben je ook daar op de juiste plaats met enkele vingervlugge toetsen op de "SABIN" machine weet de loketbediende in een oogwenk te zeggen hoeveel dat vervoerbewijs je zal kosten.

Ook voor verlenging van treinabonnementen, aankoop van spoorboekjes en ARI-DISK, tramkaarten, Z-kaarten en parkeerkaarten ben je daar op het juiste adres.

8.

AFBEELDING VAN EEN BILJET :

Volgnummer

Datum van aflevering

109306397575

27/09/1993 10:02

Uur van aflevering

Vertrekstation DENDERLEEUEW

000

ONGELDIG

ONGELDIG

Vertrekzone Van : ZONE DENDERLEEUEW

Aankomstzone Naar : ZONE BRUSSEL

ONGELDIG

Datum reis Heen op: 27/09/1993

ONGELDIG

ONGELDIG

Enkel biljet Enkel

Rijtuigklasse 2e Klasse

ONGELDIG

Red.: 00%

****110BEF

16281285

Verminderingscode

Prijs van het biljet

9.

c) Krantenkiosk, lotto-stand, wafelhut en stationsbuffet.

Zij verzorgen een bijkomende service naar de treinreizigers toe : een krant, tijdschrift of versnapering voor op de trein of even nog vlug een verfrissing voor de dorstige kelen.

Zo belanden we vanuit de wachtzaal in de onderdoorgang vanwaar de 9 reizigerssporen te bereiken zijn.

3. Gele dienstregelingstabellen.

Aan de ingang van de onderdoorgang merk je links gele affiches of de "gele dienstregelingstabellen", zij vermelden in chronologische volgorde alle reizigerstreinen die in de loop van een etmaal te DENDERLEEUEW vertrekken. Voor de regelmatige treinreiziger is dit het meest geraadpleegde informatiehoekje - deze gele uurtabellen worden bovendien op niet minder dan 12 verschillende plaatsen in het station voor het publiek herhaald, zoals in beide onderdoorgangen en op alle perrons - aldus hoef je nooit ver te zoeken om een reeks gele dienstregelingstabellen te raadplegen.

Voor het inwinnen van informatie op deze tabellen is het toch even oppassen! Wanneer onder het uur van vertrek een bijkomend kenteken staat vermeld, moet je de legende raadplegen. Onderaan iedere tabel staat een legende die je o.a. vertelt dat de IC-trein van 15.25u. op zondag niet naar Namen rijdt, maar slechts tot Brussel-Noord.

Uittreksel uit de gele uurtabel.

Uur van Aard van Bestemming van de trein en uren Vertrek-
 vertrek de trein van aankomst van aankomst spoor

Nummer v/d trein	1503	IC	Brussel-Noord 15.28	6
	p737		Brussel-Z. 15.18 — Brussel-C. 15.24	
	1505	L	Brussel-Zuid 15.43	1
	5438		Jette 15.27	
	1513	L	Gent-Sint-Pieters 15.57	9
	5314			
	1518	IC	Gent-Sint-Pieters 15.44	2
	1838		Aalst 15.24	
	1525	IC	Brussel-Namen 16.42	1
	1815		Brussel-Z. 15.40 — Brussel-C. 15.47 Brussel-N. 15.51 — Brussel-Sch. 16.00 Brussel-L.W. 16.03 — Ottignies 16.19 Gemboux 16.30	
	1525	IC	Brussel-Noord 15.51	1
	1815		Brussel-Z. 15.40 — Brussel-C. 15.47	
	1530	L	Geraardsbergen 15.57	8
	5338			
	1541	IC	Kortrijk 16.29	7
	714		Zottegem 15.56 — Oudenaarde 16.10	
	1543	L	Aalst 15.50	2
	5414			
	1545	L	Zottegem 16.12	10
	5388			

5. Spoorboekje.

Het spoorboekje is een complete weergave van het treinverkeer. Je kan er dus de volledige uurregeling van alle reizigerstreinen op gans het NMBS-net terugvinden - toch wordt het in het begin even zoeken, hoe moet ik zo'n tabel ontcijferen ?

Bovenaan elke tabel staat een vetgedrukt getal, dit is het nummer van de lijn. Om het nummer van de gewenste lijn te vinden, raadpleeg je eerst de grote landkaart van België met alle NMBS-spoorlijnen erop.

Daar lees je o.a. dat DENDERLEEUEW zich bv. situeert op de spoorlijnen van de tabellen nr. 89 - 50.

De volgende stap is dus zoeken naar die tabel 89 - 50 ...oh daar !

Hier staat de aard van de trein, L, IC, IR, P, enz., daarna de treinnummer, en dan soms een teken dat aanduidt wanneer de trein wel of niet rijdt.

km			4904 00	L 5250 00
	Brussel- Bruxelles	Noord-Nord Centr. Zuid-Midi	16.30 16.44 16.49	
	Denderleeuw	o	17.07	17.10
0	Denderleeuw		17.07	17.10
3	Welle		17.13	17.13
5	Haalteri		17.13	17.16
7	Ede		17.17	17.20
12	Bural	o	17.19	17.24
0	Bural		17.20	17.22
2	Terhagen		17.24	17.24
3	Horzele		17.24	17.27
5	Hillegem		17.29	17.29
6	Leuwegem		17.29	17.42
9	Zottegem	o	17.29	17.45
0	Zottegem		17.31	17.31
7	Munkzwim		17.37	17.37
10	Sint-Denis-Boekel		17.41	17.41
17	Oudenaarde	o	17.46	17.46
0	Oudenaarde		17.46	17.46
8	Anzeom		17.51	17.51
16	Vichin		17.51	17.51
26	Kortrijk	o	18.00	18.00

Uur van aankomst te DENDERLEEUEW.

Uur van vertrek te DENDERLEEUEW, deze trein verzekert aansluiting met de trein 4904 vanuit Brussel.

Afstand in kilometer tusen de stations.

- Wanneer, waar, hoe?

— Er worden u heel wat mogelijkheden geboden.

Weekendblijet

Elk weekend verkrijgbaar. De heenreis (verplicht op de datum die op het blijk staat) moet beginnen tussen vrijdag 12 u. en zondag 12 u. De terugreis moet aanvangen tussen zaterdag 12 u. en maandag 12 u. Heen en terug op één dag is dus mogelijk op zaterdag (als u na de middag terugkeert) of op zondag (als u vóór de middag vertrekt).

Verkoop: het hele jaar door.

Voorbeelden: Retourblijet 2e klas

Zone Gent – Blankenberge (112 km heen en terug)
1 persoon: 250 fr

Zone Antwerpen – Kortrijk (214 km heen en terug)
2 personen: 760 fr samen

Deinze – Zone Hasselt (302 km heen en terug)
3 personen: 1.400 fr samen (maximumprijs)

Blijet voor „Een dag aan zee / Een dag in de Ardennen”

Tijdens de vakantieperiode. De heenreis moet vóór 12 u. beginnen, de terugreis dezelfde dag vóór middernacht.

Geldig voor stations aan de kust of in de Ardennen.

Voorbeelden: Een dag aan zee: Retourblijet 2^e klas (*)

Lichtervelde – Oostende (90 km)
1 persoon: 210 fr

Geraardsbergen – Blankenberge (184 km)
2 personen: 660 fr samen
3 personen: 940 fr samen

Een dag in de Ardennen: Retourblijet 2^e klas
Zone Antwerpen – Dinant (258 km heen en terug)
3 personen: 1.230 fr samen

Zone Gent – Spa (372 km heen en terug)
3 personen: 1.400 fr samen (maximumprijs)

(*) Het blijk is bij de heenreis uitsluitend geldig voor het gekozen kuststation. De terugreis is evenwel mogelijk vanuit de stations Kortrijk, De Panne, Oostende, Blankenberge, Zeebrugge, Hela, Oudenbergen of Knokke.

Railtour-Minitrips

Kant-en-klaarreizen met verblijf in een hotel. De Railtour-Minitrips slaan voor kwaliteitsreizen naar tal van bestemmingen in Europa.

Folders zijn gratis verkrijgbaar in de stations.

Trein + Fiets

Het hele jaar door verhuurt de NMBS in een aantal stations van toeristische stroken fietsen en tandems. Ze mogen in een aantal andere stations ingeleverd worden.

Treinreizigers kunnen ze ook van tevoren reserveren.

Er zijn speciale voorwaarden voor groepen (met groepsblijet) en wanneer voor drie of meer dagen gehuurd wordt.

- Verhuurstations

• Aalst • Aarschol • Aal • Andenne • Bastenaken • Bertrix • Biaton • Bomal • Brugga • Ciney • Deinze • Dendermonde • De Plote • Dinant • Eeklo • Elgenbrakel • Essen • Eupen • Gedlana • Genk • Gent-Sint-Pieters • Genval • Geraardsbergen • Groenendaal • Hasselt • Herentals • Hoel • Ieper • Jemelle • Knokke • Kortrijk • Leuven • Louze • Liège • Lobbes • Lokeren • Londerzeel • Marbehan • Marlembourg • Melreux-Hotton • Mol • Namen • Nijvel • Oostende • Oudenaarde • Poix-Saint-Hubert • Poperinge • Puurs • Ronse • 's-Gravenbrakel • Sint-Niklaas • Sint-Truiden • Spa • Trois-Ponts • Turnhout • Verviers • Veurne • Vielsalm • Viroin • Waicourt • Zottegem •

Treinkaarten

Als u geregeld met de trein wenst te reizen, is er altijd wel een geschikte treinkaart. Onze treinkaarten „op maat” zijn bovendien heel goedkoop.

- Principe

Met de meeste treinkaarten kunt u op een bepaald traject of op het hele net een onbeperkt aantal reizen afleggen in 1^e of 2^e klas.

- **Belangrijk**

- Vraag uw treinkaart 4 dagen van tevoren in een willekeurig station van het net. U kunt altijd trein en bus of NMBS/VVM combineren (gemengde NMBS/VVM-treinkaart).
- Dank er bij de aanvraag om dat u uw identiteitsfoto bijvoegt.
- Een treinkaart heeft altijd een bepaalde geldigheidsduur en moet tijdig verlengd worden. Vergeet dat dus niet!

- **Wanneer, waar, hoe, welke treinkaart?**

Schooltreinkaart (ook voor één heen- en terugreis per week)

Voor 1 maand, 3 maanden, 10 maanden of 1 jaar.

Ze wordt alleen uitgereikt aan leerlingen en studenten onder 30 jaar, voor het traject tussen een station naar keuze en het station in de nabijheid van de onderwijsinstelling.

Vraag inlichtingen in de school of in een station.

Trajecttreinkaart

Voor 1 week, 1 maand, 3 maanden of 1 jaar.

Geldig voor een traject tussen twee of meer stations.

Voorbeelden:

Treinkaarten 2 ^e klas	Traject		Schooltreinkaart
	1 week (¹)	1 maand (¹)	1 maand
Tongeren - zone Hasselt (26 km)	550	1.990	1.470
St.-Truiden - zone Leuven (43 km)	760	2.700	2.000
Zone Hasselt - zone Leuven (54 km)	840	3.000	2.220
St.-Truiden - zone Brussel (76 km)	1.005	3.590	2.670
Zone Hasselt - zone Brussel (87 km)	1.075	3.830	2.850

(¹) Indien u arbeider(ster) of bediende bent en uw jaarlijks brutolohn niet hoger dan 900.000 fr. is, zal uw werkgever minstens de helft van uw treinkaart (2^e klas) terugbetalen.

Nettreinkaart

Voor 16 dagen, 1 maand, 3 maanden of 1 jaar.

Geldig op het hele NMBS-net.

Bedrijfstreinkaart

Enkel voor bedrijven die in het Belgisch Handelsregister zijn ingeschreven en voor VZW's waarvan de statuten in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd werden. Alle personeelsleden van het bedrijf of de VZW mogen deze treinkaart gebruiken.

Geldig op het hele NMBS-net.

Agglomeratietreinkaart

Geldig voor alle ritten en voor alle stations binnen eenzelfde agglomeratie.

Maximum 10 ritten binnen een periode van 2 maanden.

Prijzen:

	2 ^e klas	1 ^e klas
Antwerpen	} 200	} 300
Brussel		
Charleroi		
Gent		
Luik :		

MTB-treinkaart

Voor 1 of 12 maanden.

Geldig op de lijnen van de MIVB - NMBS - SRWT - VVM van de agglomeraties van Antwerpen, Brussel, Charleroi, Gent en Luik.

Met die treinkaart (enkel 2^e klas) kunt u binnen een van de agglomeraties vrij reizen met metro, tram, bus en trein. Ze mag niet als aanvulling op een ander vervoerbewijs van de NMBS gebruikt worden.

• Toeristentreinkaarten

ⓑ-Tourrailkaart

Geldig bij vertrek vanuit elk Belgisch station.

De geldigheidsduur bedraagt 17 dagen. U kiest 5 dagen (uit de 17) waarop u vrij over het hele net kunt reizen.

Het hele jaar door te koop.

Prijs:

	2 ^e klas	1 ^e klas
— Van 6 tot 25 jaar	1.300	1.950
— Vanaf 26 jaar	1.700	2.550

TTB-kaart

Zelfde principe als de ⓑ-Tourrailkaart, maar ook geldig op bus, tram, metro.

Prijs:

	2 ^e klas	1 ^e klas
— Van 6 tot 25 jaar	1.700	2.350
— Vanaf 26 jaar	2.200	3.050

Enkele nuttige wenken

• Verlies uw treinkaart niet...

Indien u de stamkaart en/of het geldigheidsbiljet van uw treinkaart (bedrijfstreinkaart uitgezonderd) verliest, vul dan in een willekeurig station een aanvraag om duplicaat in (prijs: 400 fr). Uw treinkaart wordt dan zo snel mogelijk vervangen en de biljetten die u intussen koopt, zullen worden terugbetaald.

• Vergeet uw treinkaart niet...

Want dan moet u een biljet kopen.

Internationale formule die ook in binnenverkeer geldt

Benelux-Tourrailkaart

Geldigheid: 5 dagen in een periode van 17 dagen	2 ^e klas	1 ^e klas
Van 4 tot 25 jaar 26 jaar en ouder	1.990 2.770	2.520 4.180

Het hele jaar door te koop.

Verhuur van fietsen en tandems

	Spoor- reizigers		Anderen	
	Fiets	Tandem	Fiets	Tandem
— Per kalenderdag	120	300	200	425
— Voor 3 of meer opeenvolgende dagen, per kalenderdag	100	250	—	—
— Groepen (met groepsbiljet), per kalenderdag	100	250	—	—

Parkeren

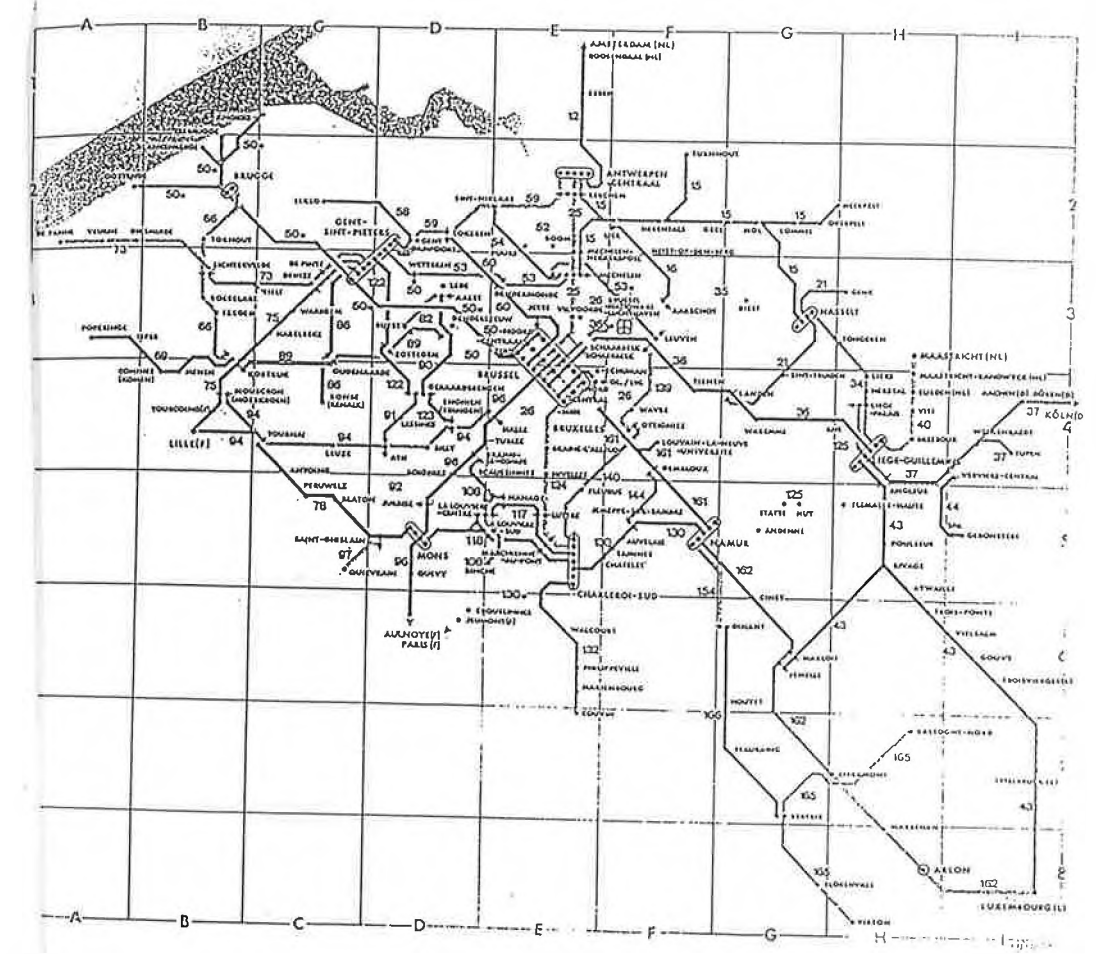
	A. Dag- tarief	B. Abonnementen		
		1 maand	3 maanden	1 jaar
Motorfiets:				
— In de open lucht	60	375	1.050	4.125
— onder dak	100	500	1.400	5.500
— Brussel Noord/Zuid	100	500	1.400	5.500
Auto of ander voertuig (2) (per plaats):				
— Brussel Noord/Zuid	100	600/ 1.200 (1)	1.680/ 3.360 (1)	6.600/ 13.200 (1)
— andere stations	60	400	1.120	4.400

(1) Gereserveerde plaats.

(2) Prijs voor abonnees die met de trein reizen.

- U wenst uw rels te onderbreken
Dit stelt geen enkel probleem.
U mag zonder meer uw rels onderbreken in elk station van de reisweg die op uw treinkaart is vermeld.
- U wenst in 1^e klas te reizen met een treinkaart 2^e klas
Indien u uitzonderlijk 1^e klas wilt reizen, vraag dan een toeslagbiljet ALVORENS OP TE STAPPEN.
- U wenst uw treinkaart gedurende een bepaalde periode niet te verlengen
U neemt bijvoorbeeld veertien dagen vakantie. Laat uw treinkaart zoals ze is en verleng ze pas bij uw terugkeer. Dan kunt u de nieuwe geldigheidsperiode laten beginnen op de dag die u het best past.
- U bent tevreden en wenst uw treinkaart te verlengen
De stamkaart is drie jaar geldig. Het geldigheidsbiljet kunt u in elk station kopen vanaf de 5^e dag voor de aanvang van de nieuwe geldigheidsperiode die u gekozen hebt.
Weektreinkaarten kunnen geldig gemaakt worden vanaf vrijdag voor de nieuwe geldigheidsperiode.
- U wenst een combinatie trein + bus?
Vermeld op uw aanvraag het NMBS- en het VVM-traject. Deze combinatie is goedkoper en u ontvangt een enkele treinkaart voor beide trajecten.
Geldt niet voor bedr./streinkaarten.

TABEL INDELING

• Wanneer rijdt de trein?

	geen opmerking; rijdt alle dagen
(A)	rijdt alle dagen behalve op zaterdagen, zon- en feestdagen
(B)	rijdt alle dagen behalve op zaterdagen
(C)	rijdt op zaterdagen, zon- en feestdagen
⚡	rijdt alle dagen behalve op zon- en feestdagen
+	rijdt op zon- en feestdagen
①	rijdt op maandag
②	rijdt op dinsdag
③	rijdt op woensdag
④	rijdt op donderdag
⑤	rijdt op vrijdag
⑥	rijdt op zaterdag
⑦	rijdt op zondag

rijdt op bepaalde dagen of tijdens bepaalde periodes:

☀	rijperiode van de toeristentreinen (zie vouwblad voorin)
▲	niet tijdens de jaarlijkse vakantie
●	niet tijdens de schoolvakantie

**CONVENTIONELE
TEKENS**

IC-IR	Interstedelijke trein
L	Stoptrein
P	Piekuurtrein
T	Toeristentrein
○	Aankomstuur van de trein
:	Trein met toeslag
EC	Euro City trein
INT	Internationale trein
(A)	Niet op zaterdagen, zon- en feestdagen
(B)	Niet op zaterdagen
(C)	Op zaterdagen, zon- en feestdagen
+	Op zon- en feestdagen
⚡	Niet op zon- en feestdagen
①...⑦	Maandag zondag
▲	Niet tijdens de jaarlijkse vakantieperiode
●	Niet tijdens de schoolvakantie
☀	Rijperiode van de toeristentrein

II. BELANGRIJKHEID VAN HET TREINVERKEER.

Het aantal reizigers dat de trein neemt te DENDERLEEUEW (inbegrepen deze komende van aansluitende treinen) op een werkdag bedraagt ongeveer 13.000.

Het totaal aantal dat de trein verlaat (inbegrepen deze voor aansluitende treinen) bedraagt ongeveer 10.500, hetgeen het totale verkeersvolume van het station op een werkdag op ongeveer 23.500 reizigers brengt.

Op zaterdag en zondag liggen deze totalen merkkelijk lager, namelijk op respectievelijk 2.500 en 2.000 reizigers.

Om deze stroom van reizigers te verwerken, beschikt DENDERLEEUEW over 9 reizigerssporen, aangevuld met nog eens 17 goederensporen.

Op een gewone werkdag verwerkt DENDERLEEUEW ongeveer 500 treinen verdeeld als volgt :

390 reizigerstreinen
70 goederentreinen
40 andere treinritten.

III. SPOORWEGPERSONEEL

1. Algemeen

De NMBS is nog steeds één van de grootste ondernemingen van het land en telde eind 1992 nog ± 43.848 personeelsleden. Dit aantal is reeds drastisch afgeslankt de laatste jaren als we weten dat er een tiental jaren geleden nog ± 68.000 personeelsleden werkzaam waren bij deze parastatale instelling.

2. Station DENDERLEEUEW

Benevens het technisch personeel - zie pt. 3d hierna - stelt het station DENDERLEEUEW ± 80 personeelsleden te werk met aan het hoofd een stationschef le klasse. De stationschef wordt ook zonechef genoemd vermits zijn bevoegdheid en verantwoordelijkheid zich uitstrekken tot een zone die bevat de stations Liedekerke, Ninove, Haaltert en Ede en de stopplaatsen Iddergem, Okegem, Eichem en Welle.

3. Categorieën van personeel.

a) Bewegingspersoneel :

- nl. - de stationschef en de adjunct-stationschef
- de onderstationschefs le en 2e klasse
- de klerken van de beweging en factageklerken
- de seingever, rangeerders en laders.

Zij hebben allemaal een welomschreven opdracht in de organisatie en de veilige uitvoering van het treinverkeer.

Zij werken meestal in een ploegenstelsel van 3 x 8 uur zodat hun aanwezigheid ook 24 uur op 24 verzekerd is, ook op zaterdag en zondag.

Het bewegingspersoneel draagt ook meestal een verplichte dienstkledij. Zo dragen alle onderstationschefs een eenvormig blauw kostuum en een kepie met opvallende amarant-keurige band. Volgens de graad draagt deze kepie dan nog een aantal goudkeurige banden en kepers "A". De stationschef onderscheidt zich hierbij doordat hij de enige is waarvan het hoofddeksel ook bovenaan amarant-keurige is.

Een opvallende werkkledij dragen ook de rangeerders, aangepast aan de voor hen bijzondere werkomstandigheden. Het is immers hun taak om tussen de lokomotieven en de voertuigen de koppelingen onderling te verbinden of los te maken - een werk dat zeker niet van alle gevaar ontbloot is.

Het kanariegele werkpak heeft tot doel op ieder ogenblik en zo vlug mogelijk door de treinbestuurders opgemerkt te worden wanneer zij zich tussen de voertuigen begeven.

Ook dragen zij voor de uitvoering van hun werk nog de verplichte veiligheidshelm, veiligheidsschoenen en veiligheidshandschoenen teneinde het risico op arbeidsongeval te verminderen.

b) Personeel "Ontvangsten".

- Hun werkruimte situeert zich achter de loketten voor reizigersbiljetten.
- De ontvanger, leider van deze afdeling, wordt bijgestaan door een bediende-opsteller en de loketbedienden.
- Zij verzorgen de verkoop van de vervoerbewijzen en de bijhorende financiële boekhouding.

c) Personeel "Algemene Dienst".

- Bevindt zich links van de reizigersloketten.
- 1 "bediende-opsteller" beheert hier de administratieve kant of secretariaat van het ganse stationspersoneel.
- Een bediende-schrijver staat hem hierin bij terwijl hij ook instaat voor de aanneming van wagenladings en bagage die voor verzending aan het goederenloket worden aangeboden. Het goederenloket is te bereiken langs de buitendeur die uitgaat op de parkeerplaats naast het stationsgebouw.

d) Personeel van andere diensten - o.a. technische diensten.

- Zij zijn ook allen werkzaam in de zone van het station DENDERLEEUEW maar staan niet onder het rechtstreeks toezicht van de stationschef

We bedoelen hier o.a. de electromecaniciëns, de bankwerkers, de spoorleggers ... hun aantal bereikt een personeelstotaal van 72 voor DENDERLEEUEW.

Niettemin is hij ook verantwoordelijk voor de algemene tucht van deze bedienden.

- Ook heb je aan de spoorweg nog "Rijdend Personeel", waarbij men de treinbestuurders en treinwachters rangschikt.

IV. SEINHUIS.

Het seinhuis betekent het hart, de machinekamer van het station en situeert zich in het als balkon verheven lokaal boven perron I. In spoorwegtaal staat zijn naam op de voorzijde vermeld als "Blok 5".

Wij gaan even de deuren, die normaal voor het publiek gesloten blijven, openzetten en een kijkje nemen in deze mysterieuze ruimte van flikkerende lichtjes en piepende zoemers.

Het meest in het oog springende is hier wel het optisch controlebord (in spoorwegtaal OKB genoemd) van 3,50m breed op 1,35m hoog : witte en rode lichtstrepen symboliseren de rijweg van de treinen, dat noemen we wisselstraten.

De wisselstraten worden gevormd door het personeel aan de bedieningslessenaar, namelijk de seingevers. Zij richten alle treinbewegingen naar de hun voorgeschreven bestemming door eerst de wissels in de juiste stand te leggen en vervolgens door de seinen open te zetten. Dit allemaal gebeurt vanop het seinhuis door een simpele vingertoets op een der drukknoppen van de bedieningslessenaar.

Aldus bedient het seinhuis van DENDERLEEUEW vanop afstand 101 wissels en 50 seinen die verspreid liggen over een zone van meer dan 7 km gaande van Sint-Katharina-Lombeek over Liedekerke en Denderleeuw tot Welle.

De hoofdverantwoordelijke op het seinhuis noemen we de bewegingsleider hij heeft dan ook tot taak om bij iedere onregelmatigheid (zoals technische storingen) de nodige maatregelen te treffen om het treinverkeer in alle veiligheid te blijven verzekeren.

Ook de goede werking van de lichtseinen en de slagbomen aan alle automatische overwegen wordt hier vanop het seinhuis gecontroleerd, ieder defect wordt onmiddellijk door controlelichtjes gemeld zodat meteen de gepaste veiligheidsmaatregelen kunnen worden getroffen.

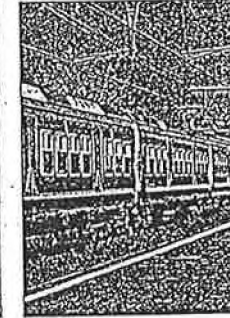
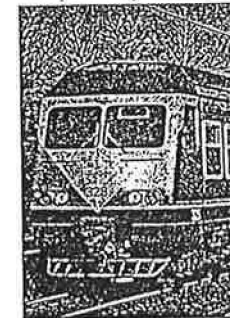
Vakkennis, samenwerking, kalmte en vooral ervaring zijn hier op het seinhuis onmisbare elementen om het treinverkeer in alle orde en regelmaat te laten verlopen. Een 9-maanden lange theoretische en praktische opleiding voor de kandidaten-onderstationschef is hier dan ook zeker niet overbodig en wordt tijdens de verdere loopbaan aangevuld met een permanente bijscholing.

SLOTWOORD

Hopelijk hebben jullie na deze rondgang een ietwat klaardere kijk verkregen op deze toch wel complexe spoorwegstructuren waarvan de stations nog maar een onderdeel zijn.

Wij durven echter wel te beweren dat de job van zowel spoorwegman als spoorwegvrouw door zijn onvoorspelbaarheid van vandaag op morgen, borg staat voor een steeds boeiend verhaal.

spoortaal

1. De wissel: kruispunt van het spoor.
2. Samen reizen: ruimtebesparend.
- 3-4. Het motorstel: een geheel van meerdere rijtuigen
5. Optische controle voor alle treinbewegingen

Aansluiting

Als er geen rechtstreekse verbinding is tussen het vertrek en het aankomststation, moet je onderweg overstappen en een aansluitende trein nemen.

Bagagedepot

Hier kan je je bagage voor een tijdje, en tegen een zacht prijsje, in bewaring geven. Er zijn ook kluisen van verschillende afmetingen waarvan je de sleutel gewoon meeneemt.

Biljet

Vervoerbewijs voor de treinreis (ook kaartje genoemd).

Bovenleiding

De bovenleiding bestaat uit de rijdraad (zie aldaar), waardoor de elektrische stroom loopt, en de hele draagconstructie waaraan de rijdraad is opgehangen. Via de pantograaf of stroomafnemer krijgen de motoren van de locomotieven en de motorstellen de nodige elektrische stroom

Depot

Standplaats van het treinpersoneel (treinbestuurders, wachter, hoofdwachters) dat op een aantal verbindingen werkt. In het depot bevinden zich de diensttabellen voor het personeel.

Dienstregeling

Tabel met de tijden van vertrek en aankomst van alle treinen voor al de stations.

Dispatcher (verkeersleider)

Hij regelt en controleert het treinverkeer op één of mee secties van een lijn.

Eurofima

Internationale maatschappij die voor de aangesloten netten de bouw van het rollend materieel financiert.

IC-IR

Benaming voor de klok vaste dienstregeling: IC staat voor Intercity, IR voor Interregio.

Ingeschreven bagage
Je bagage kan meereizen in het bagagerijtuig onder toezicht van de treinchef. De prijs is afhankelijk van het gewicht.

Koppeling

Mechanisme aan het uiteinde van locomotieven, rijtuigen, motorstellen en wagens voor het aaneenkoppelen van de voertuigen.

Krachtvoertuig

Voertuig dat de nodige kracht levert om andere voertuigen te verplaatsen. Verzamelnaam voor locomotieven en voor de rijtuigen met eigen tractiemotor van de treinstellen.

Krokodil

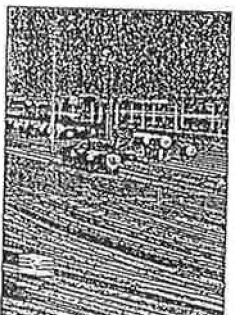
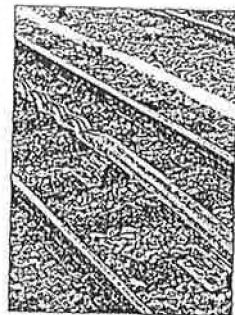
Onderdeel van de veiligheidsinrichting. Langwerpige spoorcontact lussen de sporen dat via de metalen borstels onder het krachtvoertuig gegevens i.v.m. de stand van de seinen naar de treinbestuurder doorseint.

Ligplaats

Opklapbare bank in een tweedeklasafdeling van een nachttrein. Een afdeling heeft zes ligplaatsen, elk met een laken, een deken en een kussen.

Lijn

De sporen met alles erop en eraan tussen twee belangrijke stations. Bepaalde lijnen zijn uitsluitend voor goederenverkeer. Alle lijnen hebben een nummer, zodat je gemakkelijk je weg vindt in het spoorboekje.

1 2 3
4 5

1. De ligplaats: eenvoudig en goedkoop comfort
2. De "krokodil" zorgt voor onze veiligheid.
3. De wachter ten dienste van de reizigers.
4-5. De vorming: het aansluitingsstation voor goederen.

Madeliefje

Lichtsein (op het einde van het perron) met kransvormig opgestelde witte lampjes (zoals de bloemblaadjes van een madeliefje). Als de treinchef het sein doet branden, weet de bestuurder dat hij mag vertrekken.

Pantograaf (stroomafnemer)

Beweegbare inrichting op het dak van locomotieven en elektrische motorstellen die contact maakt met de bovenleiding om stroom af te nemen.

Regelaar

Regelt en controleert de treinloop in en om een groot station.

Rijdraad

Boven het spoor gespannen elektrische kabel die via de stroomafnemer stroom levert aan de locomotieven en motorstellen (zie bovenleiding).

Rijtuig

Voertuig voor het vervoer van reizigers. Er zijn heel wat verschillende typen, gewone rijtuigen, restaurant-, slaap-, ligdubbeldek-, buffet-, bar-, salonrijtuigen.

Overweg

Kruispunt van een spoorweg en een gewone weg.

Sectie
Deel van een lijn dat een éénheid vormt inzake onderhoud van sporen, elektrische en mechanische uitrusting, controle van de ritten, veiligheidsmaatregelen, e.d.

de tijd de bewegingen in het oog. Vroeger altijd een afzonderlijk gebouw, tegenwoordig ook onderdeel van een bouwwerk en dan "seinpost" genoemd.

Slaapplaats

Sein
Er bestaan nog mechanische seinen, maar die worden meer en meer door lichtseinen vervangen. Zo'n lichtsein is een seinpaal met een bord waarop gekleurde lampjes de bestuurder de nodige informatie geven voor een veilige treinreis (snelheid, stoppen, doorrijden...)

Een heus bed in een afdeling van een nachttrein met matras en alles erop en eraan. Een slaapplaats is heel wat comfortabeler dan een ligplaats. Een afdeling heeft één, twee of drie bedden (1000 km sporen, slapen op 2 oren).

Spoor

Seingeveer
Spoorman die vanuit de seinpost de wissels en seinen bedient (tot vele km ver).

Het spoor bestaat uit twee spoorstaven die op dwarsliggers zijn vastgemaakt. Bij ons is de spoorbreedte altijd 1435 mm. De sporen tussen twee grote stations vormen een lijn b.v. de lijn Brussel - Oostende.

Seinhuis
Van hieruit worden de seinen en wissels bediend. Gespecialiseerd personeel houdt heel

Spoorboekje
Bundeling van de dienstregelingen van alle treinen op het net, plus inlichtingen over prijzen, reisformules, enz.

Spoorman - Spoorvrouw
Elk personeelslid van de NMBS, zonder onderscheid van specialiteit of graad.

Stel
Een aantal rijtuigen of wagens die samen een trein vormen. Om een langere trein samen te stellen, worden er één of meer stellen aangekoppeld.

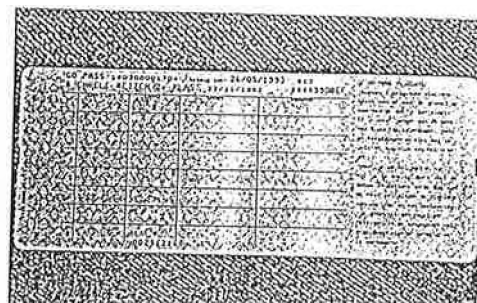
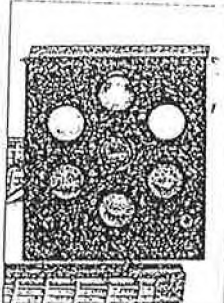
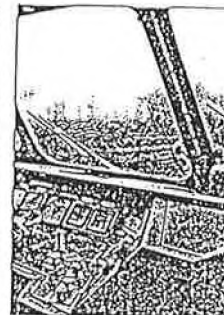
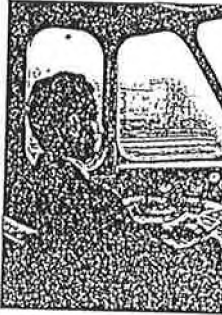
Stroomafnemer
(zie pantograaf)

Treinkaart
Vervoerbewijs waarmee je, met inachtneming van bepaalde regels, een bepaalde tijd voordeelig kan reizen. Je hoeft dan niet telkens biljetten te kopen.

Trekduwtrein
Trein die uit een locomotief en een aantal rijtuigen en een stuurrijtuig bestaat. In het eind

1 2
3 4

1-2. Interieur van een sluurpost
3. Een "madeliefje" waarvan de blaadjes niet kunnen geplukt worden
4. Het biljet, de vrijbrief voor de reis

station moet de loc niet aan het andere eind van de trein gezet worden: de bestuurder gaat in het sluurrijtuig zitten en vertrekt in de andere richting, waarbij de locomotief de trein duwt.

Vervoerbewijs

Kaartje, biljet of treinkaart dat de reiziger bij zich moet hebben om de trein te mogen nemen.

Vormingsstation

Goederenstation waar de wagens van binnenkamende treinen over een groot aantal sporen worden verdeeld en waar nieuwe treinen volgens bestemming worden samengesteld.

Wachter

(en hoofdwachter)

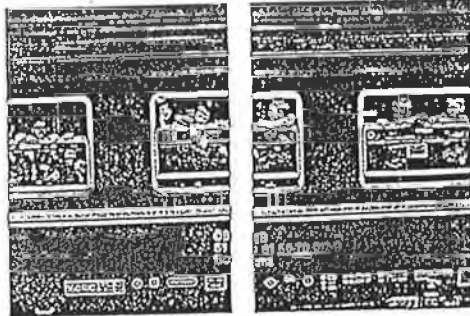
Spoorwagbediende die met de trein meereijdt en die verantwoordelijk is voor de goede gang van zaken (reizigersbegeleiding, controle van de vervoerbewijzen, toezicht op colli en bagage in het bagagerijtuig, veiligheid, enz.). Een van de wachters of hoofdwachters is "treinchef"; hij is herkenbaar aan de rode nem.

Wagen

Een wagen dient voor het vervoer van goederen (en dieren). We hebben platte wagens (gewoon een vloer op wielen), open wagens (een "doos zonder deksel"), gesloten wagens (een "doos met deksel"), ketelwagens. De wagens hebben twee assen (vier wielen) of vier assen (twee draaistellen met elk vier wielen). Sommige wagens zijn zelflosers: men lost via een opening onderaan; andere wagens moeten met een kraan of een ander helptoestel worden gelost.

Wissel

Beweegbaar spoordeel om treinen naar een ander spoor te leiden

1-2. Het rijtuig voor de reizigers
3-4. De wagen voor de goederen
5. De trein, altijd een vertrek.

Belgische spoorwegnet

Totale lengte: 3.466 km, waarvan geëlektrificeerd: 2.291 km

Verdeling van de lijnen volgens snelheid

140 km/u of meer: 658 km

130 km/u: 243 km

120 km/u: 1144 km

90 à 100 km/u: 693 km

minder dan 90 km/u: 728 km

niet geëlektrifiek

Reizigersverkeer

Aantal reizigers (d.w.z. aantal ritten): 145.500.000

Aantal reizigerskilometer: 6.770.800.000

(1 reizigerskilometer = 1 reiziger vervoerd over 1 km)

Gemiddelde rit van een reiziger (in binnenverkeer): 46,5 km

Goederenverkeer

Totale tonnage als wagenlading: 64.496.700 ton

Gemiddelde tonnage per trein: 395 ton

Ritten reizigerstreinen

(in miljoen treinkilometer)

Met elektrische locomotieven: 17,8 of 24,8 %

Met elektrische motorstellen: 46,2 of 64,4 %

Met diesellocomotieven: 6,3 of 8,8 %

Met dieselmotorstellen: 1,4 of 2 %

dieselmotorstellen

Ritten goederentreinen

(in miljoen tonkilometer)

Met elektrische locomotieven: 12,7 of 63 %

Met diesellocomotieven: 7,9 of 37 %

Rollend materieel

380 elektrische locomotieven rijden gemiddeld 9.266 km per maand. Ze wegen (volgens het model) 85 tot 110 ton, hebben een vermogen van 1.620 tot 5.150 kW en een topsnelheid van 130 tot 160 km/u.

De 660 diesellocomotieven (287 voor het treinverkeer en 373 voor rangeringen) rijden gemiddeld 3.180 km per maand; ze hebben een vermogen van 1.050 tot 1.435 kW en een topsnelheid van 120 km/u.

De NMBS heeft 674 elektrische motorstellen (630 tweetjes en 44 vierjes) met 123.000 zitplaatsen en 24 dieselmotorstellen met 2.000 zitplaatsen.

De 1.777 rijtuigen bieden 163.000 zitplaatsen. Ze wegen 38 tot 55 ton.

Naast de 26.749 goederenwagens zijn er nog 588 bestelwagens, 335 vrachtwagens en 434 opleggers en aanhangwagens.

Personeel

Eind 1992 had de NMBS 43.848 mensen in dienst

